

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:
Egész évre 12 ft, félre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Helyben előfizetheti Demjén L. és Keresztény Pál urak kereskedésében, hól egyes számok is kaphatók.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: 8t hasábos garmond sorért 6kr.
s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételének: Helyben: a kiadó-
hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény
Pál papírkereskedésében. Pesten: Zeisler M.
(Királyutca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és
Vogler (Neuer-Markt 11. sz.) Oppeln Alajónál
(Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse öf. Zeitungs-
Agent (Stadt, Seidenstraße 2.)
Nyilvántartó czikk: sora után 20 kr. előleg be-
küldése mellett a szerkesztőséghez címzendők.
Előzetesek a hirdetési díjak a vidékről a
szerkesztőséghez küldendőek be.

Előfizetési feltételek

„Kolozs. Közlöny“

1872-iki folyamára:

egész évre	12 ft o. é.
félre	6 „ „
évnegyedre	3 „ „
egy hóra	1 „ „

Előfizetéseket helyben elfogad: a szerkesztőség, Demjén László ur könyv- és Keresztény Pál ur papírkereskedése.

A „Kol. Köz.“ szerkesztősége.

A „Királyföld“-ről.

ar. — Az első folyamodású királyi törvény-
székek felállítására megalkotott az országos képviselők
sorait; így például a királyföldiek közül nem ke-
vesebb mint 9 jutott be a bírói székre. Ez actus
folytán a Királyföldön kilenc helyen kellend a kö-
zel jövőben képviselőválasztást tartani, miután ma,
már Besztercevidék és Medgyesszék mindkét or-
szágos képviselője, Segesvár-, Szászsebes-, Nagy-
Sink-, Kóhalom- és Ujegyházszekekből pedig 1—1
királyi bírói tisztet visel. E hatóságok egy részében
már a múlt választásokon az „ifjú szász“ párt jutott
többségbe s talán e körülménynek tulajdonítható
azon erősen megindult ó-szász agitatio, melynek
célja, a bírói hivatalokra kinevezettek helyére
mindenáron ó-szász politikai hitvallású egyéneket
juttatni az országháza.

Az ó-szász agitatorok azzal indokolják azt,
miért kell ó-szászokat képviselőkké választani,
hogy az ujonnan megkezdett országgyűlési ülés-
szak alatt napirendre kerül a Királyföld helyható-
sági szervezetét megállapító törvényjavaslat is;
ekkor — így szólnak — ott kell lenni a szászok
„legderékabb“ férfiaknak, mivel a szász jog: muni-
cipalis és községi élet további fenntartása, vagy
ennek s a Sachsenlandnak eltérő elterjedése forog a
kockán.

Régóta vált divattá ó-szász atyáinkat közt is
azon felfogás, hogy „ifjú szász“ ellenfeleiktől min-
den politikai capacitást megtagadnak, azok hazafi-
s és nemzeti érületében is kételkednek, sőt olybá
állítják őket a szász nemzetiség elé, mintha a Fab-
ritius, Böhmches, Wächter és Brennerberghez
hasonló férfiak bevételezése egyetelmű lenne a
szász nemzeti sajátosságok, s az egyenjogúság kö-
vetelményeivel összeegyeztethető külön helyható-
sági és községi intézmények egyszerű eljárássá-
val. Sajnos, hogy politikai pártjaink egy néme-
lyike, köztük az ó-szászok is ily fegyvereket hasz-
nálnak az ellenpártiakkal szemben.

Az ily kiméletlenség legalább is fokozott
erőre hívja fel az ellenfelet. Bizonyítva ifjú szász
elvtársaink sem késnek teljes határozottsággal sikra
szállani azok ellen, kik őket a szász nemzet „el-
lenségéi“ közé számítják; kik fölük a nemzeti ügy
védelmében a jóakaratot is megtagadják, s politi-
kailag éretleneknek hirdetik őket, képtelenségnek
vélték arra, hogy a parlamentben és osztályokban
a szászok jogos igényeit érvényre juttassák, s a
jó ügyet a döntő és előkészítő körökben kellően
megvilágosítsák.

A királyföldi szász ajku polgártársak jogai-
nak megővéséről levén szó, nem mellőzhető hall-
galással a más ajku, ugyanazon területen lakó
polgárok egyenjogúsága, s ebből kifolyólag a Ki-
rályföld bármelyik egyetemes jogainak védelmét
azon oldalon kell keresnünk, hol nemcsak a szász
ajkuakat találjuk; így jutunk el az ifjú szászok
pártjához, kikkel csak akkor lehetünk barátok, ha
magyar véreink, de a roman polgártársak is. Így áll-
ván a dolog bajos megérteni, miért lennének a
királyföldi helyhatóságok sajátosságok fejlődésének
alapját képező helyhatósági jogok veszélyeztetve,
mihelyt nem ó-szászok küldetnének a pesti parla-
mentbe; miért lenne az ügy csak úgy derekasan
védve, a felvilágosítások valódi kapacitások által
csak úgy kellően megadva, ha ó-szász notabilitá-
sok oráthatnak és értekezhetnek a parlamenti teljes
ülésekben s az osztályok tanácskozásiban? Az
önhittség megtagadhatja az ifjú szászoktól a szak-
érteimet és hazafiságot; hanem ennek dacára alig
hiszszük, hogy a királyföldi megürit képviselő-
székek választókerületei azokra bizzák a fontos
ügy védelmét, kik még mindig azon balhíten él-
nek, hogy néhány elsőrangú kiváltságlevél erősebb
véddel a nemzeti és helyhatósági sajátosságok meg-
védhetőségére: mint az ország közjogára támaszkodó
általános helyhatósági törvény, melyet nem egy
csekély számú népfajocsa egyik töredékének
tulzása, hanem az ország összes törvényhatóságai-
nak egyetemes ereje, közérzete és ébersége
őriz és oltalmaz.

Mi azt hisszük, hogy a királyföldi közeli
képviselőválasztások arról fognak tanuszkodni, hogy
az ó-szászok által átitott szász atyáinkat is belát-
ják valahára az elszigeteltség korszerűtlen voltát és
tarthatatlanságát s azon párt részére állanak, mely
a magyar szabadelvű alkotmányhoz és annak de-
mocraticus szelleméhez mindenben ragaszkodva nem
most bizonyítja be először, hogy a szászoknak, e
távol keletre szakadt german fajnak egy megfogán-
szott gyümölcshöz ágnak kell lenni a magyar
állam élő fáján, és nem fattyu hajtásnak, mely
rajla élődik, de termőképességének kárával —

Társadalmunk bajai

különös tekintettel

az öngyilkosságra.

DOBRÁNSZKY PÉTER,

jog- és bölcsészettudor, kir. jogtanár.

XXXII.

Hát az nem jellemző, a mit elbeszéltek?

Szabolcsban volt egy lözgyökeres magyar
háznál — csikorgó teli időben. ... Bann pattogott
a kandalló tüze, ült a kancsó, gomolygott a pipafüst
és a vadpolitizálás gőze. Egy „előkelő“ ember, a
ki nemességének kutyabőrét még Töhötöm idejéből
talán Turultól vagy kitől származtatja, ott nyújtóz-
kodott paradicsomi fesztelenséggel a meleg kan-
dallónál, s csakugy jómagyar buskomolysággal hall-
gatá a világmozgató politizálást, szíve a „honfi
bútor“ elszorult, és keservének levét eme méla sóhaj-
vagyis inkább ásitásban öntö ki: hova lett a ma-
gyar büszkeség? Ha ily tragikus nem volna e
komikum, azt felvehetnénk rá: ott nyújtózkodik
a kandalló melegenél, mint Bodri a napsugáron.

Az a szerencse csak, hogy a multak dicső-
ségénél való lusta sütkézés kezd már unalmas
lenni és kimeni a dívtól. A goromba élet figyel-
meztet a rideg valóságok jelenére. Egy éhes farkas
van gyomrukban, a mely felfalja minden ábrán-
dinkat. Oda a poézis!

Lassan kezdünk okulni, tanulni, tenni. Ne-
hezen megy, rossz ízű ugyan, de mégis bele kell
harapni a munka vadalmájába, különben lezlik
„árendásnak“ zsebébe vándorol az ősi kastély az
ősi dicsőséggel együtt.

Azután meg az a goromba adósdedő is be-
beköszönt az executióval! Minő szemtelenség: an-
nak a nemesnek az ivadéka is fizessen adót, a ki
buzogányával lyukat ütött Byzancz érczkapuján?
Oda az ősi jelszó, hogy „nem adózunk!“ egy rangba
állunk a „paraszttal“, a ki földünket turta! Így: a
bús magyar!

De ez a fajta — hála az égnek — mind-
jobban költözködik az Ábrahám kebelébe itt a föl-
dön és ott az égen.

Kezdünk dolgozni: forgóbbak az anyagi és
szellemi javak; gőzparipák szagoloznak át a ró-
nákon, melyeken előbb elvadtak mensesek élveztek
az arany szabadságot; a törvény védi a jogot; ok-
szerűbb és gondosabb a földművelés; gyárak emelik
füstös kéményeiket az égnek; vizen és szárazon
keresik egymást a termelő és fogyasztó; iskolák
épülnek; szépirodák a városok; a munkával nő
a hatalom és tekintély: szavunknak sulya van a né-
pek tanácsában.

És így haladunk és haladjunk lassanként.

Mindez gyorsabban fog menni csak egy va-
rázserőre tegyük szert — a közszellemre, melynek
az egyesülés, a bizalom, a jóakarát, az egyetértés
és együttes munka: édes gyermekei.

Az erők tömör egyesítése csúszhat mivel,
azok pazar elforgatása tönkre tesz.

Irodalom, ipar, gazdaság, művészet, tudó-
mány, a jótékony és humanitás ezer meg ezer
eszméi forrasznak egybe. Ma nagy tőkékkel
dolgoznak, és a hatás minden mezején csak az erők
összetétele által állhatják ki az aprók a nagyok
versenyét.

Ismerje meg magát fiaiban a nemzet: jöjjön
össze és barátkozzék, hogy a végezetek napjaiban
nemcsak mint hazafi, hanem mint barát fedezzek
egymás mellett. Olympi játékok, tornász-, dallár-,
lövészünnepek és más alkalmak hozzák össze a
haza szívét a hon gyermekeit.

Együtt egymásért élve, mulatva, tanulva,
hatva: a szeretet, a barátság, a közszellem láng-
karkjai öleljék át e hont. A közszellem, azon nagy
halom, melynek a mai műveltség legnagyobb eredményei
köszönnek létüket.

Társuljunk, tömörüljünk, alkossunk! Most!

*) Kautz: Társulási intézmények a nemzetgazd-
sághoz. Felette ösztönző és tanulságos munka!

Stein Lőrincz: Verwaltungslchre. (Jó magyar
fordításban Kautz Gusztávól) szintén hasznos, és a gya-
korlatosság terén dolgozó időkben alig nélkülözhető mű.

Gneist példányos munkáinak, az angol köz-
igazgatás, önkormányzat és állami élet minden teréről,
egy jóra való könyvtárból sem kellene hiányozni!

midőn a nemzet újra visszaszerelte sorsának gyp-
lőit: mutassa meg a magyar, hogy nemcsak ura,
hanem mestere sorsának!

Csak a világlényelős politikájának liderezeitől
mentsem meg az ég! Egygyé önteni a világot nem
lehet. Azért nem, mert ezt az elemek nem enge-
dik meg. De mi erre nem is gondolhatunk!

Addig, míg földrajzi szélesség és hosszúság,
míg mély és magas, hegy és völgy; míg termő ta-
laj és kopár helyek; míg folyók és tengerek van-
nak; míg különbség van a sarkok, téritők és
egyenlítői égaljai között: addig az egész emberi-
ségnek egy szervezete, egy gondolata, egy véral-
kata, egy szivdobbanása, egy óhaja ép oly kevésbé
lehet, mint a ily képtelenség, hogy a jeges sar-
kokon ép oly életet, szinompát, alak- és tartal-
mogzadságot fejtsenek ki az emberek, állatok és
növények mint a nap függőleges sugarai alatt.

Az ember a természet közepébe van állítva
az Alkotótól, és azt, ha nyűgnek tekintendő is, le
nem rázhatja magáról. A természet határozza meg
az ember és társadalmak jellemét, gondolkodás-
módját, szükségleteit, vágyait, tevékenységét, mi-
veltségét. Ez történelmi és tapasztalati tény.*)

Minő politikát kövessünk hát?

A béke és a munka politikáját.

Ne bántunk senkit, minket se bántson más,
ha bánt: védjük magunkat. Ellenségünk csak a
rosz legyen.

Segítsünk mindenkit és mindent, ha jó és
űdvös.

Az emberiség egy nagy család, melyben a
népek megannyi testvérek, arra való, hogy támo-
gassák, kiegészítsék egymást: adja kiki a mije van
a másinak.

Együtt és együtt!

El kell fojtani a vad és gyilkos ösztönöket,
melyek a népeket egymás iró hóhéraivá teszik és
a műveltség földjét hullatfokkal vetik be. Közös
célra közös legyen a törekvés. Ne legyenek egy-
más életére, hanem egymás javára törő pártok,
egy zászló és cél egyesítsen minden szivdobba-
nást és izomerőt. Közös legyen a munka, közös a
munkadíj és babér!

A jóban, a jogban, a munkában egymást fo-
lulmulni: ez legyen az egyedüli verseny, e téren a
bukás is győzelem, mert a jót csak a jobb győz-
heti le; a szellemek párviadala legyen az egyo-
duli háború,**) és az űdv, a béke legyen mindenki
és örök!

Jegyzet. Tárgyalásaim egész folyamán át statisztikai
tényekre támaszkodtam, úgy hogy nincs oly állításom,
melynek igazságát tényekkel ne volnék kés bármely
pillanatban begyőzni. Ha a tények számszerű közlését
elhagyom, ezt szándékosan és csak azért tettem; mert
jót tudom, hogy a legtöbb olvasó irózik a „szász“ és
„unalmas“ — bárha legigazabban beszélő tényektől.
Még nem vagyunk annyira, hogy a „rideg“ valóság
vaskos tényeit szebbek és érdekesebbeknek mert
tanulságosabbaknak ne találjuk a szővirág ruganyos és
nyújtható frázisainál. Az irónak alkalmazkodni kell a
közönség ízléséhez, ha rá hatni akar; azonban ezen
alkalmazkodás sohase menjen a célon és mértéken túl
nehogy eljássuk azt, a mit elérni akarunk — a jót. En
ezt szemmel tartám.

Célom nem volt statisztikát írni, hanem eredmé-
nyeit mindnyájunk okulására felhasználni.**) Ha tulzok-
és kérdéseseknek tartja valaki társadalmunk bajaira vo-
natkozó fejtegetéseimet: a kételyre kéznél levő tény-
halmazzal felelhetek, mely meggyőzhet mindenkit arról,
hogy a tulzás helyett sokszor, hogy elkerüljem, a bor-
zalom és undor keltését szelidítő fátyollal takartam be az
élet ferges és rothadó sebeit és csak sejtetni engedtem
azokat. Nézzünk csak körül magunkon és a saját élet
daganatai elirtóztató társadalmi nyavalyákra fognak
mutatni!

A „Kol. Köz.“ eredeti távsürgönye.

Konstantinápoly. A nagy vezér ál-
tal adott estély alkalmával Ignatieff emelt
poharat a szultán egészségére s a szándékba
vett reformok sikerére. A toastra a nagy vezér
felelt felköszöntött: a porta s a nagyhatalmak
közti egyetértés állandóságára! Itt az ily fel-
tűnő nyilatkozatok szokatlanok s azért nagy
hatásuk és meglepők.

Legújabb táviratok.

Bécs, jan. 10. Az urakházának felirati bizott-
mánya befejezte ma Auersperg Antal felirati javaslatá-

*) Buckle: id. m. I. fűz. 2-ik fejez.

**) Gervinus: Hinterlassene Schriften I. II. Wien.
Carneri: id. m. 363. l.***) Konek. Statistika közikönyvében, valamint az
akadémiai statisztikai közleményekben, szintén figyelmet
fordít a társadalom-ekolosi állapotokra. — Különben
elégő sajnó, hogy hazánkban egy a hivatali, mint a
magánélet és tevékenység a moralstatistika tanulságos és
termő mezejét csaknem egészen paragon hagyja!

nak tárgyalását. Nehány erős hely elsimitása mellett,
az egész javaslat változatlanul elfogadtatott. A foedera-
lista kisebbség, mely Falkenhayn s Jablonovskiból áll,
valamint az elnök, Rauscher bíbornok a gyűlésen nem
volt jelen, ez utóbbi azonban csak azért, mert beteg.
A felirati javaslat a reichsrathnak a tart. gyűlésektől
való azonnali függetlenítését kívánja; kijelenti, hogy a
tart. gyűlések illetékességi körének kiterjesztését illető
jogosult óhajokat megvizsgálja; nem említi Galiciát,
s a miniszteriumnak feltétlen bizalmat szavaz.

New-York, jan. 9. Mexiből érkezett hírek szerint
a Diaz alatti felkelők két általános űtközésben megve-
reltek.

London, jan. 10. A conservatív munkásegylet
tegnapi ülésében Liverpoolban Derby beszédet tartott,
melyben megtámadá a kormányt, gáncsolá Scott-Russel
terveit a munkások helyzetének javítását illetőleg és
helyeslé a beváró, de szilárd politikát írónnal szemben.

Berlin, jan. 10. Gontaut Biron és Armin követek
illető meghitelező leveleinek átadása alkalmától írja a
„Prov. Corr.“: A korábbi diplomaiat összeköttetés hely-
reállítása Német- és Franciaország között új bizony-
ságot szolgálhat az iránt, hogy a két kormány nem csak
óhajt, hanem reményt is táplál, miszerint mindinkább
sikerülni fog a két nagy szomszédállam közötti viszony-
latokat is megszilárdítani.

Az országházból.

r. A képviselőház január 10-ki ülésében pár inter-
pellatio után a minisiterelnök emelt szót. Egy 10 tagu bi-
zottság választását kéri (5 tagot a felsőház küldene) mely
15-ös bizottság azután véleményt adna az országgyű-
lésnek arról: czélszerű-e a miniszterium azon terveze-
te, mely az országgyűlés mindkét házának s ezek hivataloo
helyiségeinek rövid idő alatt saját állami épületbe elho-
lyezését czélozza. Lónyay gróf kiemelte, hogy a nemzet
múltisága követeli, miszerint parlamentje ne lakjék bér-
házba, ez idegen telken ugy is már 6 éve üléseznek s a
város azt ugy is csak 10 évre engedte át; a felsőház
pedig oly épületet foglal el, melynek egészen más a
célja; azután a képviselőház helyiségei nem elegendők
az osztályülések tartására, nincs hely a könyvtár, irodák
és levéltár számára, a pénztár se fér el, az elnöknek
sines öt megüölő díszes lakása. A bajon három uton
lehet segíteni: a jelen ülésezési helyi telkét megvenni a
várostól s építeni rá, de erre lehelten a szükséges hely-
iségeket felelteni; a második mód lenne új ország-
házat emelni, erre azonban nagy tolek kellene, mit csak
a város távolabbi részében találni s az ottani építkezések
is sok időt és pénzt kívánnának, belekerülne ez új or-
szágház az előleges számítások szerint 4—5 millióba,
ennyi pénzünk e célra nincs, a pénzügyi bizottság is
ugy vélekedett, hogy ily költséges építkezést későbbi
időkre kell halasztani; a harmadik mód a város kö-
zépontján, díszes helyen házat venni s azt átalakítani.
A minisiterelnök talált is ilyen: a Nagy Nako-ház, Kisa-
játitvatva a már régebb eladott kis Nako-ház is a célhaz
megfelelően lenne átálakítható. A nagy Nako-ház 1100
ölet foglal el három emeletet, vételár 1.080.000 ft és
2000 arany kulcspez, felét 1872-ben, másik felét
1873-ban kellene kifizetni; ha a kis Nako-ház is megvé-
tetnék, az egész átálakítással együtt belekerülne 1 1/2—
2 millió forintba. Az átálakításhoz már a tavasszal hozzá
lehelne fogni s 1873. őszi ülésszakát már saját helyisé-
gében tarthatná a parlament. A hely maga szép: piacra
néz, elötte a Duna, mellette az akadémia palatája s az
országos pénzforgalom épületei, szemben a pompás
lánczhíd, túl a király csarnokai és a kormány székhelye.
Ajánlja a tervet a ház ügyelmébe s kéri az or-
szágos bizottság kiküldését, benyújtván ezt illetőleg a
minisiterium határozati javaslatát. Ki fog nyomtatni s a
cultusminisiterium költségének letárgyalása után napi-
rendre tűzetik.

Simonis F. ujejházi or.-képviselő furcsa pénz-
kaparó eljárása is kellően megvilágított a házban s
csak azután folytattatott a vallás és közoktatási minisz-
ter költségvetésének részletes tárgyalása.

Központi igazgatásra 254,484 ft; tanulmányi
ügyek igazgatására, Pauler miniszter megfelelően Szath-
máry és Madarász ellenvetéseire — 276,069 ft; nép-
nevelési tanfelügyelőségekre — Csiky indítványa és Ma-
darász hat javaslata elejtésével 143,040 ft; vizsgálati
bizottmányokra pedig 8500 ft szavaztatott meg.

A felsőbb tanintézetek czime alatt legelőbb a pesti
egyetem jött sorra. Schwarzcz Gyula indítványozza, hogy
az egyetem orvosi és bölcsészeti facultására tanársegé-
dek évi fizetése 420 forintól 800 ra emeltessek. Deák F.
pártolja. Ellene szól Zsedényi.

Pauler min. beszédében elismeri az erkölcsi ru-
gok nagy hatását a hivatott tanároknál, de hangsúlyozza
az anyagi eszközök nélkülözhetlen voltát is. Felhozza
hogy már 1770-ben egy arányított az egyetemi tanár
fizetése az akadémiai tanárhoz, mint 1200 az 500-hoz.
Jelenleg az akadémiai tanár fizetése 1500 ft, az egye-
temi tanáré 1365 ft, a műegyetemi tanároktól pedig a
ház 1800 ft-ra szabta; megemlíti, hogy Pest némely
elemi tanítónak 1300 ftot fizet. Igaz ugyan, hogy az

Gonda L. nagy aránytalanságot talál abban, hogy 147 gymnasium mellett csak 28 reáliskolánk van. A miniszter megjegyzi, hogy e baj a múltból származott át, egyszerre nem segítheti rajta, de nem is lenne célszerű. Ezzel az ülés véget ért.

Kolozsvár, január 15 1872.

— A Deákpárt értekezlete jan. 11-ki ülésén előadta a miniszterelnök, hogy a költségvetés tárgyalásának befejezése után követendő napirend lenne megállapítani. A megállapodás következő: a költségvetéssel kapcsolatos pénzügyi törvényjavaslatok, a pénzügyi bizottság jelentései, a miniszterek tárczáin kívül álló

ügyekben: a megyék közigazgatási költségeinek fedezése; quota, határörvidék, vasutak, a pesti összekötő vasút, gómóri vasutak és a honvédelmi törvényjavaslatok; az unjonzczak, a választás, a kataszter s a főváros rendezéséről szóló törvényjavaslatok; továbbá a kolozsvári egyetem s a Királyföld rendezéséről szóló törvényjavaslatok; végül Deák F. indítványára felvettelt a napirend egymásutánjába Torók Sándornak a házszabályok módosítására vonatkozó indítványa is. Szlávay miniszter felhívván a hírlapi biztosíték kérdését, erre nézve a Deákpart értekezlet jan. 13-án volt határozatot hozva. Az ülések egyetán is d. u. 3 óráig fogtak tartani.

— Az igazságügyminiszterium kebelében, úgy látszik, szorgalmasan dolgoznak. Két nevezetes munkálát elkészüléséről értesülünk: A büntető eljárás szabályzó novella elkészült; a 265 §-ból álló novella Szilágyi Dezső igazságügyminiszteri osztálytanácsos és képviselő kitűnő tollából került ki. A második mű: a bírósági végrehajtók számára adandó utasítás; az utasításban, mely a végrehajtókra vonatkozó, már szentesített törvény kiegészítő részét fogja képezni: lehetőleg megvan téve arra, hogy a végrehajtó átlomásra minél kevesebb egyszemélyes vállalkozzanak, s a végrehajtók illetéke bíróságuknak minél jobb és gyorsabban működő kezébe kerüljön. Az utasításban, mely még csak az igazságügyminiszter szentesítésére vár, hogy a hivatalos lapban megjelenjék, nagy súly van ama harmas tekintetre fektetve, hogy a bírósági végrehajtások biztosak, gyorsak és aránylag elég olcsók legyenek.

-- **A belügyminister** közelebb Fogaras, Győr

— **A Petőfi-szobor.** Már ide s tova bejött annyi pénz, a mennyivel munkába lehet fogni. Biztos tudomásunk van arról, hogy a szobor készítésére nem hirdet pályázatot a Petőfi-szoborbizottság, hanem directe megbizta Iszót, legtehetségesebb szobrászunkat, hogy a szobrot bizonyos meghatározott ideig elkészítse. „De.”

— A „Bud. Közl.” jan. 12-ki száma egy igazságügyminiszteri rendeletet tesz közzé, mely meghatározza azon törvényszékeket, melyekre az eddigi pénzügyi törvényszékek illetősége ruháztaott. A törvényszékek következők: Arad, Beregszász, Debreczen, Pécs, Kassa, Zólyom, Sopron, Buda, Pest, Pozsony, Győr, Szatmár-Nemeti, Szeged, Temesvár, Kolozsvár, Nagy-Szeben.

— **Kihirdetett törvények.** A jan. 10-ki hivatalos lap közlése: a cukoradóról szóló 1868. XX. t. cz. hatályának meghosszabbításáról; — pénzügyi bíróságok ideiglenes fentartásáról Horvát-Szlavonországra nézve; — az arányosításról és tagosításról az ország erdélyi területének városaiban szabad és volt urbérekkel vegyes községeiben szóló törvényeket.

— **Vizváriné** asz. a kedvelt énekesnő, mintán az idő megenyhül, legközelebb meg érkezik a vendégszerplését jövő esztőtörtökön „Szép Heléná“-val megkezd szombaton a „Kék szakál“ ban, vasárnap „A plébános szakácsnéjé“-ban fog fellépni.

— **Új vasutak.** A pénzügyi bizottság jan. 11-ki ülésében a miskolczi-diósgyőri, marmarosziget-szlatinai, tiszolczi-ronitzi, báttaszék-dombóvár-zákányi (módosítás) és a pest-budai összekötő vasutakat tárgyalta és fogadta el. Ez utóbbi a kerepesi utról indul ki, a Rákospalotai pályaudvarig tart és a Csepel-sziget fölött a Dunán áthaladva egy mértfoldnyi hosszúsággal a déli vaspályához csatlakozik. A kerepesi úton építették a nagy személyi pályaudvar, mely már a ferenciek teréről látható lesz. A vasút költségei 3.270.000 frtra; a hídé 2.188.000 frtra, a központi pályaudvaré 3 millió frtra, összesen 8.920.000 frtra vannak előirányozva.

— **Andrássy Gyula** gr. külügyminiszter f. hó 20-án nyitja meg nagy estélyivel bécsi salonjait.

— **Bábkronika.** Az idei farsang még hátralévő részében a következő táncszínművek lesznek: **Január 16-án** négyzeti (maszkos), **20-án** a gazdasági ifjuság (táncos), **21-én** a tüztőlők (maszkos), **23-án** színhazi második és ezuttal utolsó (maszkos), **27-én** iparosoké (táncos), **31-én** jogászoké (táncos) **Február 1-én** nyomdászoké (táncos), **3-kán** tüztőlők (táncos), **4-én** városi redoutebélők (maszkos), **6-án** négyzeti (maszkos), **10-én** Kolozsvári köré (táncos), **11-én** város redoutebélők, **13-án** Carneval.

— A helybeli jót. nőegylet álarczos első bálja ma f. hó 16-án foglenni az második és utolsó pedig febr. 6-án. A hajdani kedvelés redoutti álarczos bálók emlékét a jelen farsang folytatában csak a nőegylet e ké-
bálja fogja fenntartani.

— A „Hargita“ ismeretterjesztő hetilap mutatószámát vettük. Már az első számom meglátszik, hogy azt a journalistika terén régóta dícsőrester ismert Veszély Károly szerkesztte. Az alkalmi, emelkedett szellemű beköszöntő a szerkesztő tollából folyt; találok benne érdekes és közhasznú cikkeket a kézművesség és gazdaság körül; élénk tollal írt Tarczát

„Előzetesi felhívás”-a így hangzik: „A különböző politikai irány hazánk hírlapirodalmi terén eléggé képviselve lévén, szándékunk egy, még némiképen parlagon heverő tért elfoglalni, oly hetilapot megindítani mely a középosztály és vidéki lakosok szellemi és anyagi érdekeit szem előtt tartva, oktatásilag lelkesítőleg hasson

népünk azon rétegeire is, melyeket — noha mint az ipar és gazdaság közvetlen és legtermészetesebb képviselőit a haladás előmozdítására kiválónag hivatvánk — a megszokott, de már meg nem felelő viszonyokból való kibontakozásra eddig kevésbé sikerült indítani. E czélra törekedő „**Hargita**“ czimű, közhasznú ismeretek terjesztő hetilapunk, mely olvasóit a legnevezetesebb tudományokról is fogja értesíteni, minden csütörtökön reggel egy egész íven fog megjelenni. Megindul a lap 1872-ik év első napjaiban. Előfizetési ára egész évre 4 forint; félévre 2 forint; negyedévre: 1 forint. o. é. Tíz példányra egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk a t. cz. gyűjtőeknek. — Maros-Vásárhelytől, 1871. decz. 15. **Veszely Károly** kiadó és szerkesztő.“

T. szerkesztő ur! Becses lapjának f. évi 5-ik szá-

T. szerkesztő ur! Beesés lapjának f. évi 5-ik szá-
mában „Kolozsvár város szervezkedése ügyállása” című
cikkében foglalt azon felvilágosításra vonatkozólag,
mit én Simon Elek urnak állítolag adtam volna, bátor
vagyon azon helyreigazító megjegyzést tenni, hogy én
a 40-es küldöttség tagjainak megbízása folytán úgy
nyilatkoztam nevezett kartárs ural szemben, hogy meg-
bizom a polgármester utványozási jogát feladni,
a tanács hűtáskörének oly mérvben való kiterjesz-
tésébe, mint az céloztatik, belényugodni, a rendőr-
bíró intézményt megszüntetni, a mező rendőrség
szervezetére beadott munkálatot a szabályrendeletbe
beilleszteni nem hajlandók — egyebekben pedig a
kölesöndösen megállított módosításokat és kiegészítéseket
elfogadják; ezeknél fogva az elnem fogadott módosítá-
snyok maradnak nyílt kérdéseknek, az elfogadottak
felvételébe pedig beregeztek. Nem felel meg tehát a
való hűtényülésnek, hogy én azt jelentettem volna ki,
hogy a 40-esek az alkudozásra nézve teljesen vissza-
léptek, az addigi megállapodásokat kötelezőknek vétetni
nem kívánják, hanem vigyék időnyáruk ügyét a kép-
viselői gyűlés elébe és a minék lehet ott szerezzenek
többséget, mi semmiben sem engedünk.

A tisztelt szerkesztő ur
Kolozsvárt, 1872. január 11-én.
kész szolgálja
Dr. Fischer Lajos, ügyvéd.

(-) **Nemzeti színház.** Szombaton január 13-án K. Jászai Mari jutalmául, **Cornelia Róma leánya**” című 4 felv. dráma adtolt. — Szerelei a hazát és feláldozni érte szívünk szerelmét, szóval mindent; e nagyságot festi Hegedüs szomorujátékában. **Cornelia** a száműzött patricius hölgy, megszereti a hazáját irtó gallusok vezéréi Brennust, ez utóbbi is szerelemre gyul a szép római nő iránt, a nélkül, hogy egymás származását tudnák. Brennus szétveri a római sereget s Rómát már-már végenyészettel fenyegeti, midőn megjelen **Cornelia**, hogy Róma legyőzőjét hazája felszabadítási szent

zéljából meghódítsa — és ezült is ér feltett szándékában, mert Brennus őt, kezével kínálja meg, — s így most ő, mint kinek a hatalom kezében van, — jelenik meg viszont hazájában — hogy a Békét a Gallusok és Rómaiak közt, helyre állítsa. Azonban Brenust egy nem remélt ellenállás, haragra lob-bartja, s most teljes erővel ostromolja Rómát, mely már-már elesik, midőn Cornelia, — hogy hazáját meg-mentse — lértét megöli; s így Róma a gallusoktól, kiknek éltető lelke Brennus volt — megszabadul. — **K. Jászai Mari**, mint Cornélia, tragikai bensőséggel játszott; minden érzést, mely szívében a hazaszeretet körül csoportosult, erőteljesen fejezett ki, — különösen azon jelenete — midőn az általa szeretett diadalmas Brennus megölése előtt önmagával küzd, jól sikerült. A közönség egyes jelenetait zajosan megtapsolta. **Kovács Gyula**, Brennus e vaskaru edzett hőst, s a gyöngéd szerelme, sok tüzzel személyesíté. A nagyszámmal egybegyűlt közönség a jutalmazott megjelenésekor lelkesen fogadta, mit méltán ki is érdemelt. Az első felvonás után **K. Papp Miklós** ur, J. M. tisztelői nevében, egy ezüst tárczát nyújtott át, azon óhajlásnak adva, egyszersmind kifeje-zést, hogy a jutalmazottat mielőbb viszont körünkben tisztelhezzük. **K. Jászai Mari**, megköszönve a sog jósa-got, melylyel Kolozsvár lelkes közönsége őt, színi pá-lyának rögös útján, a cél felé segíté, azon igérettel zárta be beszédét: hogy a célzt megközelítő siker után visz-sza fog térni azon helyre, a hol színpályájának bolcsője volt.

Január 14-én „**Sobri, vagy a két pisztoly**“ került színre. Szíghiget e régi színművének ma is nagy közönsége volt. Az egyes szerepek jól voltak betöltve **Kovács Gy., Mátrai, Jászai M., Eichner Anna és Szilagyi** által. **Váradi Mariska** Rózsija kedves alak volt. Ugy szintén **Kassai** Hugli borbély szerepében kedélyes játékát kell megdicsőítnünk.

Kedd jan. 16-án „Fekete dominó“ Vig. opera 3 felvonásban.

Id. felelős szerkesztő: **Sándor János.**

N y i l t t é r.

(277) 35 -*

Titkos betegségeket
és
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt)
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR
orvos- és sebész tudor, szülés és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 órától 1-ig és
délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
I-ső emelet 14. sz.

 Díjjal ellátott levelekre azon-
nal válasz adatik.

II. Beküldetett. 32
Minden betegnek erő és egészség, orvosság és
költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

Mióta a pápa ő szentsége a delicat **Revalesciére** du Barry használás következtében szerencsésen meggyógyult, s annak hatását orvosok és kórházak elismerék, senki sem fogja többé a becses gyógytápszert gyógyerejét kétségbe vonni. s következő betegségekre említünk meg, melyeket az gyógyszer és költség nélkül gyógyít: gyomoridég-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-nyalhártva-, lélelézés-, húgyhólvág- és vesebajok, gümők.

aszkró, mellszorulás, köhögés, emésztéshiány, dugulás, gyomorsíki, álmatlanság, gyengeség, aranyér, vízkór, hidegláz, szédülés, vértolulás, fültugás, émelýgés és hányás még terhesség alatt is, hígytesz, búskomorság, soványodás, csúsz, köszvény, sárgaság. Kivonat 72.000 elismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógy-szernek ellentáltak.

Elismervény sz. 71.8II.
Crosne, Seine és Oise, Frankhon 24. márcz. 1868.
Richy adószedő ur szárazonyavályában fekvő hal-
lós ágyán s már az utolsó kenetet is fölvette, mert a
legelső orvosok is csak néhány napi életet bíztak. Én
tanácsomra neki, hogy kísérje meg a **Revalésier** de

Barry-t, s ennek a legszerencsésebb sikere lett, úgy hogy a beteg kevés hét után ismét dolgainak láthatott s magát tökéletesen meggyógyultnak érzé. Miután önnök Revalesciérejétől magam is annyi jót élveztem, szívesen ajánlom a bizonyítvánnyal St. Lambert testvér.

Táplálóból lévén a húsnál, a Revalesciere felnőtteknél és gyermekeknél 50-szer behozza árát gyógyszerekkel szemben.

$\frac{1}{2}$ fontos bádog szelencékben 1 frt. 50 kr.
 1 $\frac{1}{2}$ 2 frt. 50 kr., 2 $\frac{1}{2}$ 4 frt. 50 kr., 5 $\frac{1}{2}$ 10 frt.
 12 $\frac{1}{2}$ 20 frt., 24 $\frac{1}{2}$ 36 frt.

Revalesciera csokoláde poralak- és táblákban
12 csészére 1 frt. 50 kr 24 csészére 2 frt. 50 kr

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 ft.
288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulkaj József fűszerkereskedéséből. Pesten Törökútnál, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. úr gyógyszerárán bel-monostorutca a Redoutte során. Továbbá: Kronstädter József úrnál kül-monostorutca 134. sz., és főter 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen felül mindegyik elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

(116)

11--24

Hihetetlen, de mégis igaz,

hogy az alább felsorolt

REGULÁLT ÓRÁK

oly

mesés olcsó áron

adának el

Osak 10 ftl. egy valódi angol ezüst hengeróra, kristályüveggel, percz mihattóval, valódi almi aranylánczal, medallionnal és jóbillási jeggyel, fm. 12, 14 ftl.

Osak 19 ftl. 50 kr. egy valódi angol finom tüzarányozású ezüst chronometer aranylánczal, medallionnal és jóbillási jeggyel.

Osak 15 ftl. 50 kr. egy valódi angol, finom tüzarányozású ezüst chronometer almi jeggyel.

Osak 14 ftl. egy valódi angol csinos támi aranyláncz óra, legjobb minőségű, kedves kristályüveggel, melyben a szerkezeti elátása is látható, támi aranyláncz.

Osak 14 ftl. egy támi aranyláncz, kettős koponyyvel, savonellenőrző, kristályüveggel, valódi támi aranyláncz- és medallionnal, valamint jóbillási jeggyel.

Osak 17 ftl. egy valódi angol ezüst horgonyóra, kristályüveg- és finom véscével, láncz- és medallionnal, valamint jóbillási jeggyel.

Osak 15 vagy 18 ftl. egy angol Prince of Wales, remontőr óra, a legzsenibb lothi csinos támi aranya foglaltva. Ez órák a többiek fölött azon előnyvel bírnak, hogy azokat külön nékkel lehet felhuzni. Ily órákhoz mindenki egy támi aranylánczot, medalliont és jóbillási jegyet ingyen kap.

Osak 15 vagy 18 ftl. egy egészen kisléd nőt óra, valódi ezüstből, valódi aranyláncz és jóbillási jeggyel.

Osak 13 ftl. egy ezüst henger óra, rugóra és orós kristályüveggel, nemkülönben lánc- és medallionnal támi aranyból.

Osak 22 ftl. egy legfinomabb ezüst horgony óra, 15 rubinnal, legfinomabb támi aranyláncz- és medallionnal.

Osak 24 ftl. egy ezüst remontőr óra, mely külön nékkel felhuzható, támi aranyláncz- és medallionnal.

Osak 30, 36 ftl. egy aranyláncz óra, Nr. 3, tálmiranylánczchal, medallionnal és jóbillási jeggyel.

Osak 24, 26, 28 ftl. aranyláncz, láncz, medallion és jóbillási jeggyel.

Osak 45, 70 ftl. egy aranyláncz óra, tálmiranylánczchal, medallionnal és jóbillási jeggyel.

Ezüst hengerórák 4 rubinnal	aranyláncz	valamint	10-12 forint
„ henger-női órák	„	„	13-14
„ hengerórák dupla fedéllel	„	„	13-18
„ kristályüveggel	„	„	13-17
„ horgonyórák 15 rubinnal	„	„	14-17
„ finomabbak ezüstkoponyyval	„	„	16-19
„ dupla fedéllel	„	„	20-23
„ finomabbak	„	„	18-23
„ angol horgonyórák kristályüveggel	„	„	24-28
„ horgony-hadsereg-órák, dupla fedéllel	„	„	18-25
„ horgony-remontőr-órák, valódi támi, a nyaknál felhuzók	„	„	25-26
„ Remontőr-órák dupla fedéllel	„	„	28-30
„ kristályüveggel	„	„	30-36
„ horgony-hadsereg-remontőr-órák	„	„	38-45
„ Aranyláncz órák Nr. 3 aranyláncz	„	„	38-45
„ női órák, 4, 8 rubinnal	„	„	20-36
„ do zománczchal	„	„	30-36
„ do aranylánczchal	„	„	35-40
„ női órák, zománczchal, egyenálltal	„	„	38-48
„ do kristályüveggel	„	„	38-48
„ do duplafedéllel, 8 rubinnal	„	„	36-45
„ do zománczchal, gyémántokkal	„	„	50-65
„ horgonyórák 15 rubinnal	„	„	33-44
„ do finomabbak, aranylánczchal	„	„	45-60
„ do duplafedéllel	„	„	45-58
„ do aranylánczchal	„	„	65, 70, 80, 90, 100-120
„ do kristályüveggel	„	„	45-75
„ női horgonyórák	„	„	48-48
„ do kristályüveggel	„	„	45-60
„ do duplafedéllel	„	„	50-56
„ Remontőr-órák, laposok	„	„	60, 50-100
„ do duplafékoponyyval	„	„	100, 110, 120-160

továbbá

Ezüst óralánczok darabonként 3 ftl. 50 kr., 4, 5, 6, 7-8-10 ftl.

Tálmir aranylánczok: rövidk: forint 1, 1.30, 1.60, 2, 3, 4, 5, 6, hosszak: forint 1.60, 2.50, 3, 4, 5, 6, 7.

Órák előadatlának cserében.

Valamennyi órák első minőségűek, és másokkal csakéjézb minőségűekkel fel nem cserélendők.

Az órákzárak, elzáró berendezések, és másoknál csakéjézb minőségűek mellett, minden megrendelésnél 24 óra alatt teljesíthetők, és a kifizetésnek meg nem felelt esetekben, a legkészenléstől kezdve kifizetés nélkül.

Órákzárak. Nem regulált órák 2 fttel olcsóbbak. Árjegyzék ingyen.

Órámkiosztók és órákzárak, egy az órák mindenemelőtti nagy választékú készletével tártalnak, és csak a közvelőn Angolból és első készlet megvásárlás, valamint a nagyvárosi támogatás árának teszi lehetővé az órákat oly olcsón árusítani.

GLATTAU N.

Órák, Bécs, Kärntnerstrasse, Nro. 51. Palais Todesco.